

Deelprogramma Breda Internationale Knoop

Omschrijving

Scope (omvang en reikwijdte)

Provincie Noord-Brabant en regio West-Brabant werken samen vanuit de Samenwerkingsagenda Mobiliteit. De aanleiding voor de Samenwerkingsagenda Mobiliteit is meervoudig en vraagt om een krachtenbundeling van regio en provincie om in samenhang én in samenwerking bij te dragen aan het mobiliteitssysteem van de toekomst. Samenhang is georganiseerd door opgaven waar de regio voor gesteld staat, centraal te zetten in deze mobiliteitsagenda. Die opgaven staan centraal en bepalen de gezamenlijke -strategische en integrale- koers en ambitie voor de mobiliteit voor de komende jaren. Samenwerking wordt georganiseerd in de uitvoering van de Samenwerkingsagenda. De uitvoering gaat via een programmatische samenwerking, waarin we vanuit de Samenwerkingsagenda steeds kijken welke focus, onderzoeken, experimenten en investeringsprojecten nodig zijn.

De Samenwerkingsagenda is de paraplu voor de samenwerking in de regio West-Brabant. Voor de meerjarige focus is het Regionaal Mobiliteitsprogramma. De uitvoeringsafspraken vormen het uitvoeringsprogramma en worden jaarlijks vertaald naar deelprogramma's. Met de deelprogramma's kan gebruik gemaakt worden van de bijdrageregeling van de provincie.

De Samenwerkingsagenda introduceert de gebiedsgerichte aanpak in West-Brabant. Vanuit vier focusgebieden organiseren we op de ambitie en opgaven waaraan mobiliteit kan bijdragen. Het Regionaal Mobiliteitsprogramma geeft prioriteit aan de opgaven waar vanuit mobiliteit de regio op organiseert.

Met de Samenwerkingsagenda Mobiliteit werken provincie en regio samen aan het Regionaal Mobiliteitsprogramma en bijbehorende afspraken over uitvoering, onderzoeken, experimenten en lobby. Het samenwerken is een ontwikkelproces, zo ook het product Regionaal Mobiliteitsprogramma 2022-2025 en het Uitvoeringsprogramma 2022.

Regionale opgaven

Vanuit de opgaven uit de samenwerkingsagenda werken we in West-Brabant aan het versterken en behouden van het economisch vestigingsklimaat. Mobiliteit draagt hieraan bij. We richten ons daarom op maatregelen die hieraan bijdragen. Voor mobiliteit is dit gespecificeerd in drie regionale opgaven:

1. Vergroten van de agglomeratiekracht van onze sterke steden.
2. Verbeteren van de bereikbaarheid van economische toplocaties en bedrijventerreinen.
3. Het behouden van een vitaal landelijk gebied.

De aankomende jaren zet de regio West-Brabant daarvoor in op de volgende drie mobiliteitspeerpunten:

1. West-Brabant heeft een betrouwbaar robuust multimodaal netwerk waar verkeer doorstroomt.
2. Gedeelde mobiliteit biedt reizigers keuze in comfortabel en snel openbaar vervoer.
3. Goederenvervoer is slim georganiseerd.

Hiervoor organiseert de Regio West-Brabant over vier strategische ontwikkelingslijnen, als rode draden:

- Verbinden
- Verslimmen
- Verduurzamen
- Veiligheid

Deze zijn randvoorwaardelijk bij de uitwerking en toepassing van de Samenwerkingsagenda Mobiliteit.

Van hieruit geeft het Regionaal Mobiliteitsprogramma 2022-2025 focus per gebiedsopgave waar West-Brabant op organiseert nu en richting de toekomst. Belangrijk uitgangspunt is dat de keuzes binnen het ruimtelijk en economisch domein direct invloed hebben op het handelingsperspectief van mobiliteit en de bereikbaarheid van de regio.

Daarom komen de keuzes voort uit de ruimtelijk economische ambities in de regio:

- De opschaling van de woningbouwproductie in het kader van de verstedelijkingsstrategie naar opgeteld een perspectief van circa 45.000 woningen tot 2030*.
- Kwalitatieve doorontwikkeling van en groei in economische toplocaties en bedrijventerreinen.

Daarnaast zijn er stevige opgaven in het mobiliteitssysteem zelf, nu en in toekomst:

- Knelpunten in betrouwbare reistijd en verkeersveiligheid op het hoofdwegennet en het effect op het gebruik van het onderliggend wegennet.
- Groei van de goederenstromen in en door de regio.
- Verhoudingsgewijs veel autogebruik, ook in stedelijke gebied en op relatief korte verplaatsingen.
- Integrale Mobiliteitsanalyse 2021 (IMA-2021) ontwikkelingen van bereikbaarheids- en mobiliteitsopgaven op de netwerken.

Tegelijk zijn er meer kansen dan ooit om dit stevig aan te pakken:

- Vanuit het nationaal toekomstbeeld fiets
- De transitie naar gedeelde mobiliteit en de ontwikkeling van mobiliteitshubs
- Het toekomstbeeld OV 2040 met de zuidelijke hink-stap-sprong
- De minder hinder inzet voor rijkswegprojecten vanuit Rijk en gezamenlijke gemeenten
- Externe veiligheid spoor
- Het MIRT onderzoek en de aanpak Goederencorridor Zuid
- Het verslimmingsprogramma van Zuid-Nederland, SmartwayZ.NL
- Datagedreven werken

Gebiedsgericht organiseren

In de Regio West-Brabant kiezen we om de uitwerking van de Samenwerkingsagenda te organiseren vanuit vier focusgebieden met verschillende kenmerken en opgaven. De focusgebieden vragen ieder een andere uitwerking voor de regionale opgaven en de mobiliteitspeerpunten. Met de vier focusgebieden organiseren we op de opgaven, niet op gemeentegrenzen of vanuit verkeersprojecten. Hiermee sorteren we voor op een

opgavegerichte Samenwerkingsagenda die uitgaat van oplossend vermogen van maatregelen gericht op de gebiedsopgaven. Dit onderscheid betekent niet dat gemeenten in een bepaald focusgebied niet kunnen of mogen bijdragen aan doelstellingen in andere focusgebieden. Het is echt een onderscheid op basis van overeenkomstige kenmerken en kansen. De complementariteit tussen verschillende gebieden wordt geduid en uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma.

Bij de uitwerking gaat de regio gebiedsgericht te werk in vier focusgebieden:

- Noord-Zuid Corridor
- Internationale Knoop Breda
- Sterke stedenrij
- Vitaal Platteland

Verder is er gekozen om te prioriteren op een viertal samenhangende maatregelpakketten en een deelprogramma verkeersveiligheid. De samenhangende maatregelpakketten zijn:

- Toekomstbestendig Openbaar Vervoer
- Toekomstbestendige Bedrijventerreinen
- De Fietser Centraal
- Zwaar Verkeer

De uiteindelijke prioriteit voor uitvoering en onderzoek is hiermee gericht op deze onderwerpen.

Deelprogramma Internationale Knoop Breda

De opgave is om de verstedelijking in en rond Breda als internationale knoop vanuit mobiliteit goed te kunnen faciliteren. De extra woningbouwopgave, de economische groei en de autonome groei van mobiliteit betekent dat er grote knelpunten ontstaan op het rijkswegennet (IMA 2021) en het onderliggende wegennet. Het functioneren van de ruit rond Breda, inclusief de Moerdijkbrug, de A27, de A58 en de A59 komt onder grote druk te staan, zowel de knooppunten als capaciteit van wegvakken. Bovendien zijn er voor de kortere termijn concrete opgaven in relatie tot verstedelijking en het onderliggende wegennet, ov en fiets of vanuit het agenderen van grote projecten als extra aansluiting op A16, Noordelijke Rondweg, Klaverpolder, Hooipolder verkeerslichtvrij en A27-Zuid.

Prioriteit is een aanpak voor de ruit (A16-A58-A59-A27) rond Breda Internationale Knoop vanuit de verstedelijkingsopgave met de bijbehorende impact op het onderliggende wegennet, ov en fiets. De ruit is essentieel om onze ruimtelijke en economische ambities waar te kunnen maken en bereikbaar te zijn. Uit de Integrale Mobiliteitsanalyse 2021 komt naar voren dat bij het scenario met hoge groei, de hele ruit een opgave is. Op dit moment zien we ook al dat door de structurele knelpunten de betrouwbaarheid op de ruit kwetsbaar is en alternatieve routes over het onderliggend wegennet worden gekozen. Centraal bij deze keuze is, hoe we organiseren op Rijksbetrokkenheid bij deze opgave.

We zien twee concrete acties voor de korte termijn:

1. Agendering van de ruit rondom Breda inclusief onderliggend wegennet op de MIRT-agenda. Dat betekent investeren in onderbouwning en in de lobby.

2. Tegelijkertijd zetten we in op versterking van het OV-systeem en fietsnetwerk vanuit de verschillende windrichtingen naar Breda. Bovendien zetten we in op smart mobility, zoals slim reizen om vooruitlopend op capaciteitsingrepen op de A58 aan de slag te gaan met vingerende en mitigerende maatregelen vanuit alternatieven in reis- en rijgedrag.

De Gebiedstafel Breda Internationale Knoop is de bestuurlijke gesprekstafel waar de verbindingen worden gelegd en afspraken worden gemaakt. RWB voorziet in de verbinding met het RMP via het gebiedsteam dat de tafel ondersteunt.

Naast de projecten die onderdeel zijn van het deelprogramma voor het focusgebied Internationale Knoop Breda, zijn er ook (boven)regionale opgaven. Deze opgaven zijn gebundeld tot shared services, het gaat om:

- De afspraken binnen SmartwayZ.NL die vertaald zijn in de Gebiedsgerichte aanpak West-Brabant voor Smart Mobility.
- De afspraken binnen Kleinschalig Collectief Vervoer voor de ontwikkeling van BravoSamen, als onderdeel van de transitiestrategie naar Gedeelde Mobiliteit.
- Op termijn is dit ook bijvoorbeeld denkbaar voor de mensgerichte maatregelen voor verkeersveiligheid.

Beoogd resultaat of effect

Mobiliteitsspeerpunt 1: Betrouwbaar multimodaal netwerk.

- Verbeteren van de doorstroming op de Noordelijke Rondweg Breda, inclusief aansluitingen op de A16 en A27.
- Het verminderen van knelpunten op het gebied van bereikbaarheid en verkeersveiligheid op de knooppunten binnen de ruit van Breda (A16, A17, A27, A58, A59): Hooipolder, Klaverpolder en Princeville, maar ook Galder en St. Annabosch.
- Verminderen van sluipverkeer op het onderliggend wegennet en het gebruik van de parallelstructuur optimaliseren.
- Actief inzetten op een robuuste (H)OV-infrastructuur richting Etten-Leur, Oosterhout en Tilburg. (Snel)fietsroutes verbeteren om een modal shift te kunnen bewerkstelligen.
- Minder Hinder A27 gedragsbeïnvloeding tijdens werkzaamheden met inzet op structurele effecten.

Mobiliteitsspeerpunt 2: Gedeelde Mobiliteit.

- De rol van Breda als internationale hub en daarmee regionale hub versterken. Het stimuleren van de vraag naar alternatieven van de auto, zodat de frequentie en aantallen van de OV-verbindingen kunnen toenemen.
- Last mile verbindingen inclusief e-bikes en smart oplossingen/ mobiliteitsdiensten stimuleren. Om de reistijd van deur tot deur te verbeteren, relatief ten opzichte van de auto.
- Deelmobiliteit stimuleren voor flexibel en efficiënt binnenstedelijk ruimtegebruik.

Mobiliteitsspeerpunt 3: Slim Goederenvervoer.

- Stedelijke distributie reguleren en innovaties ten behoeve van efficiëntie stimuleren.
- Logistieke centra inrichten om stadsdistributie te reguleren en overlast op het hoofdwegennet te verminderen.

	<p>In de doorontwikkeling Regionaal Mobiliteitsprogramma 2022-2025 aan de hand van de gebiedsgerichte werkwijze worden ook gezamenlijke indicatoren bepaald die vanuit een monitoring en evaluatie in beeld kunnen brengen op welke manier activiteiten, maatregelen en projecten kunnen bijdragen aan de opgaven en daaruit gedestilleerde mobiliteitsspeerpunten.</p> <p>Beoogde projecten en activiteiten</p> <p>De generieke en gebiedspecifieke opgaven die regio en provincie beide belangrijk vinden, zijn in het Regionale Mobiliteitsprogramma 2022-2025 opgenomen. Voor de regio West-Brabant zijn we bezig de inhoudelijke opbouw per deelprogramma verder vorm te geven. Dit doen we door van onderop verder te bouwen aan het Regionale Mobiliteitsprogramma vanuit de gebiedsgerichte werkwijze. Op basis van de aangeleverde “kansrijke projecten” tijdens de agenderingsfase is een Uitvoeringsprogramma 2022 opgesteld. Deze is hieronder verwerkt en vertaald.</p>
<p>Wijze van prioriteitstelling</p>	<p>Onderbouwing van het deelprogramma op basis van (toepassing van) het afweegkader Mobiliteit</p> <p>Het gebiedsteam heeft op basis van de aangedragen “kansrijke projecten” drie stappen van het Afweegkader doorlopen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Agenderen 2. Prioriteren 3. Programmeren <p><u>Stap 1: agenderen</u></p> <p>Vanuit de gebiedstafels zijn projecten van onderop opgehaald. Bij elke aanvraag is bepaald of de aanvraag past bij het gezamenlijke RMA en het RMP 2021-2024.</p> <p><u>Stap 2: prioriteren</u></p> <p>In een gezamenlijke werksessie zijn op basis van de projecten de samenhangende maatregelpakketten vastgesteld. De maatregelpakketten zijn bepalend om te prioriteren en hoe het bijdraagt aan de doelen ambities uit het RMA. Daarnaast is gekeken naar uitvoering in 2022. Naast de maatregelpakketten is op basis van de strategische hoofdlijn verkeersveiligheid van de provincie, gekozen om verkeersveiligheid apart te prioriteren en programmeren.</p> <p><u>Stap 3: programmeren</u></p> <p>De projecten uit de maatregelpakketten zijn geprogrammeerd op basis van de uitvoering en passend binnen de lopende processen die de maatregelpakketten versterken. Lopende processen zijn de projecte en activiteiten die volgen uit acties en energie uit SmartwayZ.NL, onder andere Smart Logistics, Nationaal Toekomstbeeld Fiets, Gedeelde Mobiliteit met Bravo Same en BravoFlex, Mobiliteitshubs en Toekomstbeeld Openbaar Vervoer.</p>

Wijze van beschikbaar stellen	Regio en provincie spreken af: <ul style="list-style-type: none"> • De provinciale bijdragen in 2022 zullen per project worden verstrekt op aangeven van de deelprogrammatrekker • De deelprogrammatrekker is verantwoordelijk voor het volgen van de afgesproken procedures en het bepalen of aan de randvoorwaarden is voldaan • De provinciale bijdrage van is uitsluitend bedoeld ter medefinanciering van de kansrijke projecten waar relevant onder de voorwaarden zoals door de provincie gesteld • Het gebiedsteam neemt besluiten over de besteding van de provinciale bijdrage in unanimitieit. 			
Governance				
Organisatie deelprogramma			Betrokken organisaties	
<p><i>Deelprogrammatrekker (ambtelijk):</i> De uitvoering van het deelprogramma wordt gecoördineerd vanuit het gebiedsteam, via de deelnemende gemeenten aan de gebiedstafel. Gedurende het jaar blijft het gebiedsteam in samenwerking met de gebiedstafels het deelprogramma updaten en door ontwikkelen. Gericht op het realiseren van de maatregelen. Dit betekent drie verschillende rollen voor het gebiedsteam:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het Gebiedsteam coördineert het halfjaarlijks updaten van het programma en voortgang melden. • Het Gebiedsteam is verantwoordelijk voor de doorontwikkeling van het Mobiliteitsprogramma naar een integraal meerjarig adaptief gebiedsgericht programma voor mobiliteit. • Het Gebiedsteam voert regie over de gebiedsgerichte realisatie van deelprogramma's - realisatie vindt gebiedsgericht in de focusgebieden plaats. <p>De deelprogramma's zijn gebiedsgericht. Onder regie van het gebiedsteam wordt georganiseerd op de verbinding van de shared services en met de deelgebieden, waarin van onderop wordt gebouwd aan de doorontwikkeling van het Mobiliteitsprogramma en de daarbij behorende uitvoeringsafspraken.</p> <p>Zolang er nog geen deelprogrammatrekkers zijn aangesteld zal het Gebiedsteam ook deze rol vervullen.</p>			<p><i>Op agendaniveau:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Krachtenbundeling Smart Mobility Zuid-Nederland • Transitiestrategie Gedeelde Mobiliteit West-Brabant • Doorontwikkeling KCV • Actieprogramma regio West-Brabant • Mobiliteitsdeal Breda <p><i>Op projectniveau:</i> Voornamelijk gemeenten en provincie in de uitvoering.</p> <p>Toelichting provinciale bijdrage:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De bijdrageregeling • De fondsen voor projecten in het kader van gedeelde mobiliteit/OV in West-Brabant 	
Financieel - jaarschijf 2022				
Budget	Dekking - bijdrage gemeenten/regio	Dekking – bijdrage provincie	Dekking - bijdrage derden	Penvoerder

€ 480.000	€ 405.000	€ 75.000					
Verantwoording							
Kwaliteitsborging	<ul style="list-style-type: none"> ○ Het kwaliteitsmanagement wordt binnen een half jaar nader uitgewerkt (door trekker en gebiedsteam). 						
Wijze van verantwoording van uitgaven	<ul style="list-style-type: none"> ○ De bijdrage van de provincie is een 'vast' (fixed) bedrag, voor zover bijdragen onder de bijdrageregeling vallen. ○ De wijze van verantwoording wordt binnen een half jaar uitgewerkt. Besluitvorming hierover volgt op de volgende ontwikkeldag. 						
Kansrijke projecten - jaarschijf 2022							
O = onderzoeken E = experimenten I = investeringen L = lobby	Soort project	Projectnaam + indiener +	Benodigd budget (totaal)				
Toekomstbestendig Openbaar Vervoer		HOV-onderzoek Breda-Zevenbergen-Moerdijk					
		Noordelijke Rondweg					
Toekomstbestendige bedrijventerreinen							
De Fietser Centraal		Fietsroute Breda-Zevenbergen-Moerdijk (Breda)	100.000				
		Snelle fietsroute naar Breda (Drimmelen)	PM				
		Snelle fietsroute Made - Oosterhout (onderzoek)	PM				
Zwaar Verkeer							
Overig		Noordelijke Rondweg (Breda)	200.000				
Meerjarige doorkijk 2023 – 2025							
Zie Mobiliteitsprogramma (bijlage)							

Deelprogramma Noord-Zuid Corridor

Omschrijving

Scope (omvang en reikwijdte)

Provincie Noord-Brabant en regio West-Brabant werken samen vanuit de Samenwerkingsagenda Mobiliteit. De aanleiding voor de Samenwerkingsagenda Mobiliteit is meervoudig en vraagt om een krachtenbundeling van regio en provincie om in samenhang én in samenwerking bij te dragen aan het mobiliteitssysteem van de toekomst. Samenhang is georganiseerd door opgaven waar de regio voor gesteld staat, centraal te zetten in deze mobiliteitsagenda. Die opgaven staan centraal en bepalen de gezamenlijke -strategische en integrale- koers en ambitie voor de mobiliteit voor de komende jaren. Samenwerking wordt georganiseerd in de uitvoering van de Samenwerkingsagenda. De uitvoering gaat via een programmatische samenwerking, waarin we vanuit de Samenwerkingsagenda steeds kijken welke focus, onderzoeken, experimenten en investeringsprojecten nodig zijn.

De Samenwerkingsagenda is de paraplu voor de samenwerking in de regio West-Brabant. Voor de meerjarige focus is het Regionaal Mobiliteitsprogramma. De uitvoeringsafspraken vormen het uitvoeringsprogramma en worden jaarlijks vertaald naar deelprogramma's. Met de deelprogramma's kan gebruik gemaakt worden van de bijdrageregeling van de provincie.

De Samenwerkingsagenda introduceert de gebiedsgerichte aanpak in West-Brabant. Vanuit vier focusgebieden organiseren we op de ambitie en opgaven waaraan mobiliteit kan bijdragen. Het Regionaal Mobiliteitsprogramma geeft prioriteit aan de opgaven waar vanuit mobiliteit de regio op organiseert.

Met de Samenwerkingsagenda Mobiliteit werken provincie en regio samen aan het Regionaal Mobiliteitsprogramma en bijbehorende afspraken over uitvoering, onderzoeken, experimenten en lobby. Het samenwerken is een ontwikkelproces, zo ook het product Regionaal Mobiliteitsprogramma 2022-2025 en het Uitvoeringsprogramma 2022.

Regionale opgaven

Vanuit de opgaven uit de samenwerkingsagenda werken we in West-Brabant aan het versterken en behouden van het economisch vestigingsklimaat. Mobiliteit draagt hieraan bij. We richten ons daarom op maatregelen die hieraan bijdragen. Voor mobiliteit is dit gespecificeerd in drie regionale opgaven:

1. Vergroten van de agglomeratiekracht van onze sterke steden.
2. Verbeteren van de bereikbaarheid van economische toplocaties en bedrijventerreinen.
3. Het behouden van een vitaal landelijk gebied.

De aankomende jaren zet de regio West-Brabant daarvoor in op de volgende drie mobiliteitsspeerpunten:

1. West-Brabant heeft een betrouwbaar robuust multimodaal netwerk waar verkeer doorstroomt.
2. Gedeelde mobiliteit biedt reizigers keuze in comfortabel en snel openbaar vervoer.
3. Goederenvervoer is slim georganiseerd.

Hiervoor organiseert de Regio West-Brabant over vier strategische ontwikkellijnen, als rode draden:

- Verbinden
- Verslimmen
- Verduurzamen
- Veiligheid

Deze zijn randvoorwaardelijk bij de uitwerking en toepassing van de Samenwerkingsagenda Mobiliteit.

Van hieruit geeft het Regionaal Mobiliteitsprogramma 2022-2025 focus per gebiedsopgave waar West-Brabant op organiseert nu en richting de toekomst. Belangrijk uitgangspunt is dat de keuzes binnen het ruimtelijk en economisch domein direct invloed hebben op het handelingsperspectief van mobiliteit en de bereikbaarheid van de regio.

Daarom komen de keuzes voort uit de ruimtelijk economische ambities in de regio:

- De opschaling van de woningbouwproductie in het kader van de verstedelijkingsstrategie naar opgeteld een perspectief van circa 45.000 woningen tot 2030*.
- Kwalitatieve doorontwikkeling van en groei in economische toplocaties en bedrijventerreinen.

Daarnaast zijn er stevige opgaven in het mobiliteitssysteem zelf, nu en in toekomst:

- Knelpunten in betrouwbare reistijd en verkeersveiligheid op het hoofdwegennet en het effect op het gebruik van het onderliggend wegennet.
- Groei van de goederenstromen in en door de regio.
- Verhoudingsgewijs veel autogebruik, ook in stedelijke gebied en op relatief korte verplaatsingen.
- Integrale Mobiliteitsanalyse 2021 (IMA-2021) ontwikkelingen van bereikbaarheids- en mobiliteitsopgaven op de netwerken.

Tegelijk zijn er meer kansen dan ooit om dit stevig aan te pakken:

- Vanuit het nationaal toekomstbeeld fiets
- De transitie naar gedeelde mobiliteit en de ontwikkeling van mobiliteitshubs
- Het toekomstbeeld OV 2040 met de zuidelijke hink-stap-sprong
- De minder hinder inzet voor rijkswegprojecten vanuit Rijk en gezamenlijke gemeenten
- Externe veiligheid spoor
- Het MIRT onderzoek en de aanpak Goederencorridor Zuid
- Het verslimmingsprogramma van Zuid-Nederland, SmartwayZ.NL
- Datagedreven werken

Gebiedsgericht organiseren

In de Regio West-Brabant kiezen we om de uitwerking van de Samenwerkingsagenda te organiseren vanuit vier focusgebieden met verschillende kenmerken en opgaven. De focusgebieden vragen ieder een andere uitwerking voor de regionale opgaven en de mobiliteitspeerpunten. Met de vier focusgebieden organiseren we op de opgaven, niet op gemeentegrenzen of vanuit verkeersprojecten. Hiermee sorteren we voor op een

opgavegerichte Samenwerkingsagenda die uitgaat van oplossend vermogen van maatregelen gericht op de gebiedsopgaven. Dit onderscheid betekent niet dat gemeenten in een bepaald focusgebied niet kunnen of mogen bijdragen aan doelstellingen in andere focusgebieden. Het is echt een onderscheid op basis van overeenkomstige kenmerken en kansen. De complementariteit tussen verschillende gebieden wordt geduid en uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma.

Bij de uitwerking gaat de regio gebiedsgericht te werk in vier focusgebieden:

- Noord-Zuid Corridor
- Internationale Knoop Breda
- Sterke stedenrij
- Vitaal Platteland

Verder is er gekozen om te prioriteren op een viertal samenhangende maatregelpakketten en een deelprogramma verkeersveiligheid. De samenhangende maatregelpakketten zijn:

- Toekomstbestendig Openbaar Vervoer
- Toekomstbestendige Bedrijventerreinen
- De Fietser Centraal
- Zwaar Verkeer

De uiteindelijke prioriteit voor uitvoering en onderzoek is hiermee gericht op deze onderwerpen.

Deelprogramma Noord-Zuid Corridor

De opgaven in de noord-zuid corridor is om het goederenvervoer in en vooral door onze regio slim , duurzaam en veilig te organiseren. Zeker omdat het goederenvervoer blijft groeien. Dit geldt voor alle modaliteiten. Er zijn infrastructurele knelpunten zoals op de A4 en de A16. Deze pakken we zoveel mogelijk concreet op in de gebiedsaanpakken Sterke Stedenrij en Breda Internationale Knoop.

In de noord-zuid corridor prioriteert de regio op het organiseren en faciliteren van slimmer een duurzamer goederenvervoer. Daarbij organiseren we partners als LCB, het lopende MIRT onderzoek Goederencorridor-Zuid en de partner voor smart logistics, SmartwayZ.NL op het realiseren van onze agenda. Regio en gemeenten zijn aan zet om via concrete projecten rond verslimming en verduurzaming mee te organiseren en investeren.

We zien twee concrete acties voor de korte termijn:

1. We organiseren op concrete investeringen waarmee we het goederenverkeer naar onze bedrijventerreinen en havens verslimmen en verduurzamen. We maken een programma met daarin investeringen in infrastructuur, kade voorzieningen, vervanging van VRI naar iVRI's, het faciliteren van truckparkings en clean energy hubs.
2. We participeren in de Goederencorridor Zuid (mits daartoe in 2022 in het BO MIRT wordt besloten) en agenderen onze agenda daar.

We blijven organiseren op externe veiligheid van het spoorgoederenvervoer door onze regio, en op de gebiedstafel Noord-Zuid Corridor. De gebiedstafel Noord-Zuid Corridor is de bestuurlijke gesprekstafel waar de verbindingen worden gelegd. RWB voorziet in de verbinding met het RMP via het gebiedsteam dat de tafel ondersteunt.

Naast de projecten die onderdeel zijn van het deelprogramma voor het focusgebied Noord-Zuid Corridor, zijn er ook (boven)regionale opgaven. Deze opgaven zijn gebundeld tot shared services, het gaat om:

- De afspraken binnen SmartwayZ.NL die vertaald zijn in de Gebiedsgerichte aanpak West-Brabant voor Smart Mobility.
- De afspraken binnen Kleinschalig Collectief Vervoer voor de ontwikkeling van BravoSamen, als onderdeel van de transitiestrategie naar Gedeelde Mobiliteit.
- Op termijn is dit ook bijvoorbeeld denkbaar voor de mensgerichte maatregelen voor verkeersveiligheid.

Beoogd resultaat of effect

Mobiliteitsspeerpunt 1: Betrouwbaar multimodaal netwerk.

- Faciliteren doorgaand verkeer/ doorstroming A4, door:
  - De betrouwbaarheid van de knooppunten Zoomland en Markiezaat verbeteren.
  - Eénzijdige ongevallen voorkomen en het afhandelen versnellen om hinder door éénzijdige ongevallen op de corridor tegen te gaan.
  - Het slimmer omgaan met geplande/ ongeplande openingen van bruggen op belangrijke netwerkschakels (bijvoorbeeld de Volkerakbrug).
- Bereikbaarheid van bedrijventerreinen gericht op agrofood/ biobased en smart maintenance (woon-werk verkeer) verbeteren, door:
  - Het gericht toepassen van werkgeversbenaderingen.
- Versterken (snel)fietsinfrastructuur, door:
  - In te zetten op snelle en directe (snel)fietsroutes naar belangrijke kernen met concentraties van arbeidsplaatsen en onderwijs.
  - Verkeersveiligheid verhogen ten behoeve van kwetsbare verkeersdeelnemers.
- Minder Hinder opgave renovatieopgave inzetten Zuid-Holland (onder andere Heinenoordtunnel) om:
  - Gedragsbeïnvloeding te vergroten vanuit werkgevers, betrouwbaarheid van het OV vergroten en inzetten op beter reis- en rijgedrag.

Mobiliteitsspeerpunt 2: Gedeelde Mobiliteit.

- First en last mile bereikbaarheid bedrijventerreinen verbeteren, door:
  - In samenhang met flankerend beleid bij gemeente, werkgeversbenaderingen en in breed perspectief binnen het mobiliteitssysteem, inzetten op de ontwikkeling van mobiliteitshubs*. Daarbij wordt er ingezet op de passende reizigersvraag aan de A4 corridor.
- In samenhang met flankerend beleid bij gemeenten, werkgeversbenadering en in breed perspectief binnen het mobiliteitssysteem, inzetten op de ontwikkeling van mobiliteitshubs*. Daarbij wordt ingezet op de passende reizigersvraag voor Woensdrecht en Steenbergen richting Bergen op Zoom en Roosendaal.

Mobiliteitsspeerpunt 3: Slim Goederenvervoer.

- Faciliteren van doorgaand logistiek verkeer ten behoeve van de doorstroming op de A4.

	<ul style="list-style-type: none"> • Faciliteren van regionale of landelijke innovatieve logistieke aanpakken zoals Talking Logistics of Connected Transport Corridor. Met name door in te zetten op een connected infrastructuur (bijvoorbeeld iVRI's). • Creëren van een modal shift voor logistieke stromen bij agrofood/ biobased en smart maintenance bedrijventerreinen (bijvoorbeeld multimodale overslagpunten of het mijden van drukke momenten). <p>In de doorontwikkeling Regionaal Mobiliteitsprogramma 2022-2025 aan de hand van de gebiedsgerichte werkwijze worden ook gezamenlijke indicatoren bepaald die vanuit een monitoring en evaluatie in beeld kunnen brengen op welke manier activiteiten, maatregelen en projecten kunnen bijdragen aan de opgaven en daaruit gedestilleerde mobiliteitspeerpunten.</p> <p>Beoogde projecten en activiteiten</p> <p>De generieke en gebiedspecifieke opgaven die regio en provincie beide belangrijk vinden, zijn in het Regionale Mobiliteitsprogramma 2022-2025 opgenomen. Voor de regio West-Brabant zijn we bezig de inhoudelijke opbouw per deelprogramma verder vorm te geven. Dit doen we door van onderop verder te bouwen aan het Regionale Mobiliteitsprogramma vanuit de gebiedsgerichte werkwijze. Op basis van de aangeleverde “kansrijke projecten” tijdens de agenderingsfase is een Uitvoeringsprogramma 2022 opgesteld. Deze is hieronder verwerkt en vertaald.</p>
<p>Wijze van prioriteitstelling</p>	<p>Onderbouwing van het deelprogramma op basis van (toepassing van) het afweegkader Mobiliteit</p> <p>Het gebiedsteam heeft op basis van de aangedragen “kansrijke projecten” drie stappen van het Afweegkader doorlopen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Agenderen 2. Prioriteren 3. Programmeren <p><u>Stap 1: agenderen</u></p> <p>Vanuit de gebiedstafels zijn projecten van onderop opgehaald. Bij elke aanvraag is bepaald of de aanvraag past bij het gezamenlijke RMA en het RMP 2021-2024.</p> <p><u>Stap 2: prioriteren</u></p> <p>In een gezamenlijke werksessie zijn op basis van de projecten de samenhangende maatregelpakketten vastgesteld. De maatregelpakketten zijn bepalend om te prioriteren en hoe het bijdraagt aan de doelen ambities uit het RMA. Daarnaast is gekeken naar uitvoering in 2022. Naast de maatregelpakketten is op basis van de strategische hoofdlijn verkeersveiligheid van de provincie, gekozen om verkeersveiligheid apart te prioriteren en programmeren.</p> <p><u>Stap 3: programmeren</u></p> <p>De projecten uit de maatregelpakketten zijn geprogrammeerd op basis van de uitvoering en passend binnen de lopende processen die de maatregelpakketten versterken. Lopende processen zijn de projecten en activiteiten die volgen uit acties en energie uit SmartwayZ.NL, onder andere</p>

	Smart Logistics, Nationaal Toekomstbeeld Fiets, Gedeelde Mobiliteit met Bravo Samen en BravoFlex, Mobiliteitshubs en Toekomstbeeld Openbaar Vervoer.	
Wijze van beschikbaar stellen	Regio en provincie spreken af: <ul style="list-style-type: none"> • De provinciale bijdragen in 2022 zullen per project worden verstrekt op aangeven van de deelprogrammatrekker • De deelprogrammatrekker is verantwoordelijk voor het volgen van de afgesproken procedures en het bepalen of aan de randvoorwaarden is voldaan • De provinciale bijdrage van is uitsluitend bedoeld ter medefinanciering van de kansrijke projecten waar relevant onder de voorwaarden zoals door de provincie gesteld • Het gebiedsteam neemt besluiten over de besteding van de provinciale bijdrage in unanimitieit. 	
Governance		
Organisatie deelprogramma	Betrokken organisaties	
<p><i>Deelprogrammatrekker (ambtelijk):</i></p> <p>De uitvoering van het deelprogramma wordt gecoördineerd vanuit het gebiedsteam, via de deelnemende gemeenten aan de gebiedstafel. Gedurende het jaar blijft het gebiedsteam in samenwerking met de gebiedstafels het deelprogramma updaten en door ontwikkelen. Gericht op het realiseren van de maatregelen. Dit betekent drie verschillende rollen voor het gebiedsteam:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het Gebiedsteam coördineert het halfjaarlijks updaten van het programma en voortgang melden. • Het Gebiedsteam is verantwoordelijk voor de doorontwikkeling van het Mobiliteitsprogramma naar een integraal meerjarig adaptief gebiedsgericht programma voor mobiliteit. • Het Gebiedsteam voert regie over de gebiedsgerichte realisatie van deelprogramma's - realisatie vindt gebiedsgericht in de focusgebieden plaats. <p>De deelprogramma's zijn gebiedsgericht. Onder regie van het gebiedsteam wordt georganiseerd op de verbinding van de shared services en met de deelgebieden, waarin van onderop wordt gebouwd aan de doorontwikkeling van het Mobiliteitsprogramma en de daarbij behorende uitvoeringsafspraken.</p> <p>Zolang er nog geen deelprogrammatrekkers zijn aangesteld zal het Gebiedsteam ook deze rol vervullen.</p>	<p><i>Op agendaniveau:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Krachtenbundeling Smart Mobility Zuid-Nederland • Transitiestrategie Gedeelde Mobiliteit West-Brabant • Doorontwikkeling KCV • Actieprogramma regio West-Brabant • Goederencorridor Zuid <p><i>Op projectniveau:</i></p> <p>Voornamelijk gemeenten en provincie in de uitvoering.</p> <p>Toelichting provinciale bijdrage:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De bijdrageregeling • De fondsen voor projecten in het kader van gedeelde mobiliteit/OV in West-Brabant 	

Financieel - jaarschijf 2022							
Budget	Dekking - bijdrage gemeenten/regio			Dekking – bijdrage provincie	Dekking - bijdrage derden	Penvoerder	
€2.700.000	€ 2.700.000			€ 0			
Verantwoording							
Kwaliteitsborging	<ul style="list-style-type: none"> ○ Het kwaliteitsmanagement wordt binnen een half jaar nader uitgewerkt (door trekker en gebiedsteam). 						
Wijze van verantwoording van uitgaven	<ul style="list-style-type: none"> ○ De bijdrage van de provincie is een 'vast' (fixed) bedrag, voor zover bijdragen onder de bijdrageregeling vallen. ○ De wijze van verantwoording wordt binnen een half jaar uitgewerkt. Besluitvorming hierover volgt op de volgende ontwikkeldag. 						
Kansrijke projecten - jaarschijf 2022							
O = onderzoeken E = experimenten I = investeringen L = lobby	Soort project	Projectnaam + indiener +	Benodigd budget (totaal)	Dekking – Gevraagd bijdrage provincie	Dekking – bijdrage regio/gemeenten/derden*	Dekking – bijdrage Rijk SPV impulsregeling	(Planning)
Toekomstbestendig Openbaar Vervoer							
Toekomstbestendige bedrijventerreinen		Aanpak A4 corridor – CTC (Bergen op Zoom)	500.000				
		Implementatie i-VRI's Randweg (Bergen op Zoom)	2.200.000				
De Fietser Centraal							
Zwaar Verkeer							
Overig							
Meerjarige doorkijk 2023 – 2025							
Zie Mobiliteitsprogramma (bijlage)							

Deelprogramma Sterke Stedenrij

Omschrijving	<p>Scope (omvang en reikwijdte)</p> <p>Provincie Noord-Brabant en regio West-Brabant werken samen vanuit de Samenwerkingsagenda Mobiliteit. De aanleiding voor de Samenwerkingsagenda Mobiliteit is meervoudig en vraagt om een krachtenbundeling van regio en provincie om in samenhang én in samenwerking bij te dragen aan het mobiliteitsstelsel van de toekomst. Samenhang is georganiseerd door opgaven waar de regio voor gesteld staat, centraal te zetten in deze mobiliteitsagenda. Die opgaven staan centraal en bepalen de gezamenlijke -strategische en integrale- koers en ambitie voor de mobiliteit voor de komende jaren. Samenwerking wordt georganiseerd in de uitvoering van de Samenwerkingsagenda. De uitvoering gaat via een programmatische samenwerking, waarin we vanuit de Samenwerkingsagenda steeds kijken welke focus, onderzoeken, experimenten en investeringsprojecten nodig zijn.</p> <p>De Samenwerkingsagenda is de paraplu voor de samenwerking in de regio West-Brabant. Voor de meerjarige focus is het Regionaal Mobiliteitsprogramma. De uitvoeringsafspraken vormen het uitvoeringsprogramma en worden jaarlijks vertaald naar deelprogramma's. Met de deelprogramma's kan gebruik gemaakt worden van de bijdrageregeling van de provincie.</p> <p>De Samenwerkingsagenda introduceert de gebiedsgerichte aanpak in West-Brabant. Vanuit vier focusgebieden organiseren we op de ambitie en opgaven waaraan mobiliteit kan bijdragen. Het Regionaal Mobiliteitsprogramma geeft prioriteit aan de opgaven waar vanuit mobiliteit de regio op organiseert.</p> <p>Met de Samenwerkingsagenda Mobiliteit werken provincie en regio samen aan het Regionaal Mobiliteitsprogramma en bijbehorende afspraken over uitvoering, onderzoeken, experimenten en lobby. Het samenwerken is een ontwikkelproces, zo ook het product Regionaal Mobiliteitsprogramma 2022-2025 en het Uitvoeringsprogramma 2022.</p> <p>Regionale opgaven</p> <p>Vanuit de opgaven uit de samenwerkingsagenda werken we in West-Brabant aan het versterken en behouden van het economisch vestigingsklimaat. Mobiliteit draagt hieraan bij. We richten ons daarom op maatregelen die hieraan bijdragen. Voor mobiliteit is dit gespecificeerd in drie regionale opgaven:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vergroten van de agglomeratiekracht van onze sterke steden. 2. Verbeteren van de bereikbaarheid van economische toplocaties en bedrijventerreinen. 3. Het behouden van een vitaal landelijk gebied. <p>De aankomende jaren zet de regio West-Brabant daarvoor in op de volgende drie mobiliteitspeerpunten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. West-Brabant heeft een betrouwbaar robuust multimodaal netwerk waar verkeer doorstroomt.
---------------------	--

2. Gedeelde mobiliteit biedt reizigers keuze in comfortabel en snel openbaar vervoer.
3. Goederenvervoer is slim georganiseerd.

Hiervoor organiseert de Regio West-Brabant over vier strategische ontwikkellijnen, als rode draden:

- Verbinden
- Verslimmen
- Verduurzamen
- Veiligheid

Deze zijn randvoorwaardelijk bij de uitwerking en toepassing van de Samenwerkingsagenda Mobiliteit.

Van hieruit geeft het Regionaal Mobiliteitsprogramma 2022-2025 focus per gebiedsopgave waar West-Brabant op organiseert nu en richting de toekomst. Belangrijk uitgangspunt is dat de keuzes binnen het ruimtelijk en economisch domein direct invloed hebben op het handelingsperspectief van mobiliteit en de bereikbaarheid van de regio.

Daarom komen de keuzes voort uit de ruimtelijk economische ambities in de regio:

- De opschaling van de woningbouwproductie in het kader van de verstedelijkingsstrategie naar opgeteld een perspectief van circa 45.000 woningen tot 2030*.
- Kwalitatieve doorontwikkeling van en groei in economische toplocaties en bedrijventerreinen.

Daarnaast zijn er stevige opgaven in het mobiliteitssysteem zelf, nu en in toekomst:

- Knelpunten in betrouwbare reistijd en verkeersveiligheid op het hoofdwegennet en het effect op het gebruik van het onderliggend wegennet.
- Groei van de goederenstromen in en door de regio.
- Verhoudingsgewijs veel autogebruik, ook in stedelijke gebied en op relatief korte verplaatsingen.
- Integrale Mobiliteitsanalyse 2021 (IMA-2021) ontwikkelingen van bereikbaarheids- en mobiliteitsopgaven op de netwerken.

Tegelijk zijn er meer kansen dan ooit om dit stevig aan te pakken:

- Vanuit het nationaal toekomstbeeld fiets
- De transitie naar gedeelde mobiliteit en de ontwikkeling van mobiliteitshubs
- Het toekomstbeeld OV 2040 met de zuidelijke hink-stap-sprong
- De minder hinder inzet voor rijkswegprojecten vanuit Rijk en gezamenlijke gemeenten
- Externe veiligheid spoor
- Het MIRT onderzoek en de aanpak Goederencorridor Zuid
- Het verslimmingsprogramma van Zuid-Nederland, SmartwayZ.NL
- Datagedreven werken

Gebiedsgericht organiseren

In de Regio West-Brabant kiezen we om de uitwerking van de Samenwerkingsagenda te organiseren vanuit vier focusgebieden met verschillende kenmerken en opgaven. De focusgebieden vragen ieder een andere uitwerking voor de regionale opgaven en de mobiliteitsspeerpunten. Met de vier focusgebieden organiseren we op de opgaven, niet op gemeentegrenzen of vanuit verkeersprojecten. Hiermee sorteren we voor op een opgavegerichte Samenwerkingsagenda die uitgaat van oplossend vermogen van maatregelen gericht op de gebiedsopgaven. Dit onderscheid betekent niet dat gemeenten in een bepaald focusgebied niet kunnen of mogen bijdragen aan doelstellingen in andere focusgebieden. Het is echt een onderscheid op basis van overeenkomstige kenmerken en kansen. De complementariteit tussen verschillende gebieden wordt geduid en uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma.

Bij de uitwerking gaat de regio gebiedsgericht te werk in vier focusgebieden:

- Noord-Zuid Corridor
- Internationale Knoop Breda
- Sterke stedenrij
- Vitaal Platteland

Verder is er gekozen om te prioriteren op een viertal samenhangende maatregelpakketten en een deelprogramma verkeersveiligheid. De samenhangende maatregelpakketten zijn:

- Toekomstbestendig Openbaar Vervoer
- Toekomstbestendige Bedrijventerreinen
- De Fietser Centraal
- Zwaar Verkeer

De uiteindelijke prioriteit voor uitvoering en onderzoek is hiermee gericht op deze onderwerpen.

Deelprogramma Sterke Stedenrij

Het Regionaal Mobiliteitsprogramma voor West-Brabant (RMP) organiseren we gebiedsgericht. De vertaling naar de deelprogramma's is vertaald via de gebiedsgerichte lijn van de vier focusgebieden, vanuit de focus op de gebiedsopgave.

De opgave is onze steden sterk met elkaar verbonden te houden. De position paper sterke steden schetst het belang van het complementair organiseren van de kracht en energie in onze steden. En al onze steden gaan groeien waardoor de druk op het mobiliteitssysteem toeneemt. Prioriteit in de position paper ligt dan ook op een kwaliteitsslag van het mobiliteitssysteem met de focus op het verbeteren en beter benutten van het ov-systeem en het fietsnetwerk in en tussen de steden. De IMA-2021 las duiding van de rijksopgaven en het mobiliteitsfonds geeft momenteel geen aanleiding te veronderstellen dat het rijk op korte of langere termijn over gaat tot investeringen in de weginfrastructuur, gezien groot onderhoudsopgaven. Tegelijk is het rijk wel geïnteresseerd in het vergroten van de kwaliteit en capaciteit van de trein en het openbaar vervoer (ook in het kader van verduurzaming). Het spoor is in onze steden een belangrijke structuurdrager die we beter moeten benutten. Daarom kiezen we voor mobiliteit als integraal onderdeel van verstedelijkingskeuzes in de steden, waarbij de focus ligt op het versterken en versnellen van het

spoor en HOV met station en mobiliteitshubs als dragers van de verstedelijkingsambities. Het perspectief is meer en betere treinverbindingen binnen en naar buiten onze regio.

De keuze komt voort vanuit de focus uit het position paper sterke steden:

1. Een gedifferentieerd aanbod in de verstedelijkingslocaties, complementair aan elkaar het potentieel benutten van binnenstedelijke locaties en van de goede bereikbaarheid.
2. Een complementair aanbod in voorzieningen, passend bij de schaa sprong waar de steden voor staan.
3. De doorontwikkeling van de economie, gekoppeld aan de aanwezige topsectoren en kennisinstellingen in de stad.
4. Een gezonde stedelijke regio in een aantrekkelijk landschap waar in de stedelijke gebieden voldoende ruimte is voor klimaatadaptatie en de ontwikkeling van voldoende kwalitatief groen en water.
5. Een kwaliteitsslag van het mobiliteitssysteem met de focus op het verbeteren en beter benutten van het ov-systeem en het fietsnetwerk in en tussen de steden.

Voorstel is om vanuit de huidige situatie waarin er al veel verplaatsingen tussen de steden zijn, veel werkgelegenheid en voorzieningen in de steden zijn gevestigd, de ruggengraat die de steden vormen in zonder regio te versterken. Met het benutten en uitbouwen van deze kracht ontstaat er draagvlak voor een kwaliteitsimpuls op het spoor, in het busvervoer/gedeelde mobiliteit en de stations en de mobiliteitshubs; we maken een schaa sprong. Dat vraagt om een geprioriteerd handelingsperspectief waarin verstedelijking en spoor en openbaar vervoer elkaar versterken. Dit is conform het toekomstbeeld OV 2040.

We zien drie concrete acties voor de korte termijn:

1. De steden stemmen de investeringen in verstedelijking zo goed mogelijk af op de investeringen in versterking van het gebruik van het spoor en het openbaar vervoer. Daarmee zorgen we dat voor meer nieuwe bewoners het openbaar vervoer letterlijk bereikbaar wordt.
2. We vergroten de kwaliteit van het openbaar vervoer als onderdeel van deur tot deur vervoer. Daarmee maken we dit aantrekkelijker voor onze huidige bewoners. Dit doen we door investeringen in stations en in mobiliteitshubs, in passend voor en natransport, waaronder goede fietsverbindingen binnen en tussen de steden en tussen de steden en de omliggende dorpen. En natuurlijk via de doorontwikkeling van gedeelde mobiliteit.
3. Met het rijk en NS en ProRail voeren we het gesprek over versterking van verbindingen via het spoor (zoals de verbinding Zeeland-Rotterdam via Bergen op Zoom en Roosendaal, de verbinding Roosendaal-Antwerpen en de verbinding Zeeland-Breda).

De Gebiedstafel Sterke Steden is de bestuurlijke gesprekstafel waar de verbindingen worden gelegd en afspraken worden gemaakt. RWB voorziet in de verbinding met het RMP via het gebiedsteam dat de tafel ondersteunt.

Naast de projecten die onderdeel zijn van het deelprogramma voor het focusgebied Sterke Stedenrij, zijn er ook (boven)regionale opgaven. Deze opgaven zijn gebundeld tot shared services, het gaat om:

- De afspraken binnen SmartwayZ.NL die vertaald zijn in de Gebiedsgerichte aanpak West-Brabant voor Smart Mobility.
- De afspraken binnen Kleinschalig Collectief Vervoer voor de ontwikkeling van BravoSamen, als onderdeel van de transitiestrategie naar Gedeelde Mobiliteit.
- De afspraken voor verkeersveiligheid vanuit fysieke maatregelen als wel de mensgerichte maatregelen.

Beoogd resultaat of effect

Mobiliteitsspeerpunt 1: Betrouwbaar multimodaal netwerk.

- Sluipverkeer reduceren door (H)OV tussen en naar de kernen te verbeteren.
- De multimodale bereikbaarheid van bedrijventerreinen verbeteren.
- Minder Hinder A58 gedragsbeïnvloeding tijdens werkzaamheden met inzet op structurele effecten.
- Versterken van het (snel)fietsnetwerk voor de lokale en regionale bereikbaarheid.

Mobiliteitsspeerpunt 2: Gedeelde Mobiliteit.

- Versterken van de Oost-West OV-verbinding (trein en bus).
- Inzetten op een modal shift van de auto naar het OV of de fiets door het beter benutten van bestaande netwerken.
- (H)OV-verbinding van omliggende kernen naar zowel Bergen op Zoom als Roosendaal versterken.
- Hubs inrichten voor first en last mile OV bij dorpskernen.
- Hubs inrichten voor first en last mile bedrijventerreinen.

Mobiliteitsspeerpunt 3: Slim Goederenvervoer

- Stedelijke distributie reguleren en innovaties stimuleren.
- Logistieke centra inrichten om stadsdistributie te reguleren en overlast op het hoofdwegennet te verminderen.

In de doorontwikkeling Regionaal Mobiliteitsprogramma 2022-2025 aan de hand van de gebiedsgerichte werkwijze worden ook gezamenlijke indicatoren bepaald die vanuit een monitoring en evaluatie in beeld kunnen brengen op welke manier activiteiten, maatregelen en projecten kunnen bijdragen aan de opgaven en daaruit gedestilleerde mobiliteitsspeerpunten.

Beoogde projecten en activiteiten

De generieke en gebiedspecifieke opgaven die regio en provincie beide belangrijk vinden, zijn in het Regionale Mobiliteitsprogramma 2022-2025 opgenomen. Voor de regio West-Brabant zijn we bezig de inhoudelijke opbouw per deelprogramma verder vorm te geven. Dit doen we door van onderop verder te bouwen aan het Regionale Mobiliteitsprogramma vanuit de gebiedsgerichte werkwijze. Op basis van de aangeleverde “kansrijke projecten” tijdens de agenderingsfase is een Uitvoeringsprogramma 2022 opgesteld. Deze is hieronder verwerkt en vertaald.

Wijze van prioriteitstelling	<p>Onderbouwing van het deelprogramma op basis van (toepassing van) het afweegkader Mobiliteit</p> <p>Het gebiedsteam heeft op basis van de aangedragen “kansrijke projecten” drie stappen van het Afweegkader doorlopen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Agenderen 2. Prioriteren 3. Programmeren <p><u>Stap 1: agenderen</u></p> <p>Vanuit de gebiedstafels zijn projecten van onderop opgehaald. Bij elke aanvraag is bepaald of de aanvraag past bij het gezamenlijke RMA en het RMP 2021-2024.</p> <p><u>Stap 2: prioriteren</u></p> <p>In een gezamenlijke werksessie zijn op basis van de projecten de samenhangende maatregelpakketten vastgesteld. De maatregelpakketten zijn bepalend om te prioriteren en hoe het bijdraagt aan de doelen ambities uit het RMA. Daarnaast is gekeken naar uitvoering in 2022. Naast de maatregelpakketten is op basis van de strategische hoofdlijn verkeersveiligheid van de provincie, gekozen om verkeersveiligheid apart te prioriteren en programmeren.</p> <p><u>Stap 3: programmeren</u></p> <p>De projecten uit de maatregelpakketten zijn geprogrammeerd op basis van de uitvoering en passend binnen de lopende processen die de maatregelpakketten versterken. Lopende processen zijn de projecten en activiteiten die volgen uit acties en energie uit SmartwayZ.NL, onder andere Smart Logistics, Nationaal Toekomstbeeld Fiets, Gedeelde Mobiliteit met Bravo Samen en BravoFlex, Mobiliteitshubs en Toekomstbeeld Openbaar Vervoer.</p>
Wijze van beschikbaar stellen	<p>Regio en provincie spreken af:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De provinciale bijdragen in 2022 zullen per project worden verstrekt op aangeven van de deelprogrammatrekker • De deelprogrammatrekker is verantwoordelijk voor het volgen van de afgesproken procedures en het bepalen of aan de randvoorwaarden is voldaan • De provinciale bijdrage van is uitsluitend bedoeld ter medefinanciering van de kansrijke projecten waar relevant onder de voorwaarden zoals door de provincie gesteld • Het gebiedsteam neemt besluiten over de besteding van de provinciale bijdrage in unanimitieit.
Governance	
Organisatie deelprogramma	Betrokken organisaties

<p><i>Deelprogrammatrekker (ambtelijk):</i> De uitvoering van het deelprogramma wordt gecoördineerd vanuit het gebiedsteam, via de deelnemende gemeenten aan de gebiedstafel. Gedurende het jaar blijft het gebiedsteam in samenwerking met de gebiedstafels het deelprogramma updaten en door ontwikkelen. Gericht op het realiseren van de maatregelen. Dit betekent drie verschillende rollen voor het gebiedsteam:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het Gebiedsteam coördineert het halfjaarlijks updaten van het programma en voortgang melden. • Het Gebiedsteam is verantwoordelijk voor de doorontwikkeling van het Mobiliteitsprogramma naar een integraal meerjarig adaptief gebiedsgericht programma voor mobiliteit. • Het Gebiedsteam voert regie over de gebiedsgerichte realisatie van deelprogramma's - realisatie vindt gebiedsgericht in de focusgebieden plaats. <p>De deelprogramma's zijn gebiedsgericht. Onder regie van het gebiedsteam wordt georganiseerd op de verbinding van de shared services en met de deelgebieden, waarin van onderop wordt gebouwd aan de doorontwikkeling van het Mobiliteitsprogramma en de daarbij behorende uitvoeringsafspraken. Zolang er nog geen deelprogrammatrekkers zijn aangesteld zal het Gebiedsteam ook deze rol vervullen.</p>	<p><i>Op agendaniveau:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Krachtenbundeling Smart Mobility Zuid-Nederland • Transitiestrategie Gedeelde Mobiliteit West-Brabant • Doorontwikkeling KCV • Actieprogramma regio West-Brabant <p><i>Op projectniveau:</i> Voornamelijk gemeenten en provincie in de uitvoering.</p> <p>Toelichting provinciale bijdrage:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De provinciale bijdrage is verdeeld in: <ul style="list-style-type: none"> • De bijdrageregeling • De fondsen voor projecten in het kader van gedeelde mobiliteit in West-Brabant
--	---

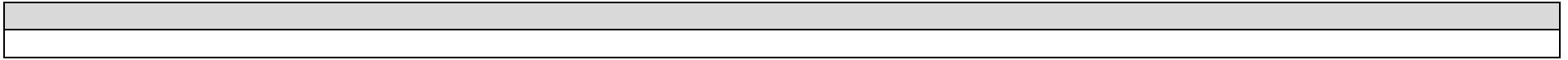
Financieel - jaarschijf 2022

Budget	Dekking - bijdrage gemeenten/regio	Dekking – bijdrage provincie	Dekking - bijdrage derden	Penvoerder
€ 8.350.000	€ 8.267.500	€ 82.500 - Bijdrage regeling		
		€ 433.254 - Gedeelde mobiliteit		

Verantwoording

Kwaliteitsborging	○ Het kwaliteitsmanagement wordt binnen een half jaar nader uitgewerkt (door trekker en gebiedsteam).
--------------------------	---

Wijze van verantwoording van uitgaven	<ul style="list-style-type: none"> ○ De bijdrage van de provincie is een 'vast' (fixed) bedrag, voor zover bijdragen onder de bijdrageregeling vallen. ○ De wijze van verantwoording wordt binnen een half jaar uitgewerkt. Besluitvorming hierover volgt op de volgende ontwikkeldag. 						
Kansrijke projecten - jaarschijf 2022							
O = onderzoeken E = experimenten I = investeringen L = lobby	Soort project	Projectnaam + indiener +	Benodigd budget (totaal)				
Toekomstbestendig Openbaar Vervoer		Haltes Breepark toegankelijk maken (Breda)	53.000				
		Deelfietsen (Roosendaal)	15.000				
		Deelauto concept (Roosendaal)	15.000				
		Handelingsperspectief Station Roosendaal (Roosendaal)	30.000				
		Projecten in het kader van Gedeelde mobiliteit					
Toekomstbestendige bedrijventerreinen		Prioritering vrachtverkeer rondom woonboulevard Breda (Breda)	50.000				
		Werkgeversbenadering (Oosterhout)	30.000				
De Fietser Centraal		Reconstructie Antwerpsestraatweg (Bergen op Zoom)	4.600.000				
		Fietspad Erasmusweg (Breda)	60.000				
		Reconstructie Burg. Holtroplaan (Oosterhout)	3.200.000				
		Plaatsen iVRI op kruispunt Slotlaan/ Burg. Holtroplaan/ Europaweg (Oosterhout)	PM				
		Plaatsen iVRI op kruispunt Slotlaan/ Van Oldeneellaan/ Hertogenlaan (Oosterhout)	150.000				
		F58 Roosendaal-Etten-Leur (Roosendaal)	50.000				
		Snelfietsroute Breda-Oosterhout	50.000				

Deelprogramma Verkeersveiligheid

Omschrijving

Scope (omvang en reikwijdte)

Provincie Noord-Brabant en regio West-Brabant werken samen vanuit de Samenwerkingsagenda Mobiliteit. De aanleiding voor de Samenwerkingsagenda Mobiliteit is meervoudig en vraagt om een krachtenbundeling van regio en provincie om in samenhang én in samenwerking bij te dragen aan het mobiliteitssysteem van de toekomst. Samenhang is georganiseerd door opgaven waar de regio voor gesteld staat, centraal te zetten in deze mobiliteitsagenda. Die opgaven staan centraal en bepalen de gezamenlijke -strategische en integrale- koers en ambitie voor de mobiliteit voor de komende jaren. Samenwerking wordt georganiseerd in de uitvoering van de Samenwerkingsagenda. De uitvoering gaat via een programmatische samenwerking, waarin we vanuit de Samenwerkingsagenda steeds kijken welke focus, onderzoeken, experimenten en investeringsprojecten nodig zijn.

De Samenwerkingsagenda is de paraplu voor de samenwerking in de regio West-Brabant. Voor de meerjarige focus is het Regionaal Mobiliteitsprogramma. De uitvoeringsafspraken vormen het uitvoeringsprogramma en worden jaarlijks vertaald naar deelprogramma's. Met de deelprogramma's kan gebruik gemaakt worden van de bijdrageregeling van de provincie.

De Samenwerkingsagenda introduceert de gebiedsgerichte aanpak in West-Brabant. Vanuit vier focusgebieden organiseren we op de ambitie en opgaven waaraan mobiliteit kan bijdragen. Het Regionaal Mobiliteitsprogramma geeft prioriteit aan de opgaven waar vanuit mobiliteit de regio op organiseert.

Met de Samenwerkingsagenda Mobiliteit werken provincie en regio samen aan het Regionaal Mobiliteitsprogramma en bijbehorende afspraken over uitvoering, onderzoeken, experimenten en lobby. Het samenwerken is een ontwikkelproces, zo ook het product Regionaal Mobiliteitsprogramma 2022-2025 en het Uitvoeringsprogramma 2022.

Regionale opgaven

Vanuit de opgaven uit de samenwerkingsagenda werken we in West-Brabant aan het versterken en behouden van het economisch vestigingsklimaat. Mobiliteit draagt hieraan bij. We richten ons daarom op maatregelen die hieraan bijdragen. Voor mobiliteit is dit gespecificeerd in drie regionale opgaven:

1. Vergroten van de agglomeratiekracht van onze sterke steden.
2. Verbeteren van de bereikbaarheid van economische toplocaties en bedrijventerreinen.
3. Het behouden van een vitaal landelijk gebied.

De aankomende jaren zet de regio West-Brabant daarvoor in op de volgende drie mobiliteitsspeerpunten:

1. West-Brabant heeft een betrouwbaar robuust multimodaal netwerk waar verkeer doorstroomt.
2. Gedeelde mobiliteit biedt reizigers keuze in comfortabel en snel openbaar vervoer.

3. Goederenvervoer is slim georganiseerd.

Hiervoor organiseert de Regio West-Brabant over vier strategische ontwikkellijnen, als rode draden:

- Verbinden
- Verslimmen
- Verduurzamen
- Veiligheid

Deze zijn randvoorwaardelijk bij de uitwerking en toepassing van de Samenwerkingsagenda Mobiliteit.

Van hieruit geeft het Regionaal Mobiliteitsprogramma 2022-2025 focus per gebiedsopgave waar West-Brabant op organiseert nu en richting de toekomst. Belangrijk uitgangspunt is dat de keuzes binnen het ruimtelijk en economisch domein direct invloed hebben op het handelingsperspectief van mobiliteit en de bereikbaarheid van de regio.

Daarom komen de keuzes voort uit de ruimtelijk economische ambities in de regio:

- De opschaling van de woningbouwproductie in het kader van de verstedelijkingsstrategie naar opgeteld een perspectief van circa 45.000 woningen tot 2030*.
- Kwalitatieve doorontwikkeling van en groei in economische toplocaties en bedrijventerreinen.

Daarnaast zijn er stevige opgaven in het mobiliteitssysteem zelf, nu en in toekomst:

- Knelpunten in betrouwbare reistijd en verkeersveiligheid op het hoofdwegennet en het effect op het gebruik van het onderliggend wegennet.
- Groei van de goederenstromen in en door de regio.
- Verhoudingsgewijs veel autogebruik, ook in stedelijke gebied en op relatief korte verplaatsingen.
- Integrale Mobiliteitsanalyse 2021 (IMA-2021) ontwikkelingen van bereikbaarheids- en mobiliteitsopgaven op de netwerken.

Tegelijk zijn er meer kansen dan ooit om dit stevig aan te pakken:

- Vanuit het nationaal toekomstbeeld fiets
- De transitie naar gedeelde mobiliteit en de ontwikkeling van mobiliteitshubs
- Het toekomstbeeld OV 2040 met de zuidelijke hink-stap-sprong
- De minder hinder inzet voor rijkswegprojecten vanuit Rijk en gezamenlijke gemeenten
- Externe veiligheid spoor
- Het MIRT onderzoek en de aanpak Goederencorridor Zuid
- Het verslimmingsprogramma van Zuid-Nederland, SmartwayZ.NL
- Datagedreven werken

Gebiedsgericht organiseren

In de Regio West-Brabant kiezen we om de uitwerking van de Samenwerkingsagenda te organiseren vanuit vier focusgebieden met verschillende kenmerken en opgaven. De focusgebieden vragen ieder een andere uitwerking voor de regionale opgaven en de mobiliteitspeerpunten. Met de vier

focusgebieden organiseren we op de opgaven, niet op gemeentegrenzen of vanuit verkeersprojecten. Hiermee sorteren we voor op een opgavegerichte Samenwerkingsagenda die uitgaat van oplossend vermogen van maatregelen gericht op de gebiedsopgaven. Dit onderscheid betekent niet dat gemeenten in een bepaald focusgebied niet kunnen of mogen bijdragen aan doelstellingen in andere focusgebieden. Het is echt een onderscheid op basis van overeenkomstige kenmerken en kansen. De complementariteit tussen verschillende gebieden wordt geduid en uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma.

Bij de uitwerking gaat de regio gebiedsgericht te werk in vier focusgebieden:

- Noord-Zuid Corridor
- Internationale Knoop Breda
- Sterke stedenrij
- Vitaal Platteland

Verder is er gekozen om te prioriteren op een viertal samenhangende maatregelpakketten en een deelprogramma verkeersveiligheid. De samenhangende maatregelpakketten zijn:

- Toekomstbestendig Openbaar Vervoer
- Toekomstbestendige Bedrijventerreinen
- De Fietser Centraal
- Zwaar Verkeer

De uiteindelijke prioriteit voor uitvoering en onderzoek is hiermee gericht op deze onderwerpen.

Deelprogramma Verkeersveiligheid

Voor het deelprogramma verkeersveiligheid staat Verkeersveiligheidsplan en uitvoeringsprogramma Regio West-Brabant, RVVP centraal. IN het RVVP staan de regionale aandacht wegen en fietspaden en is voor de campagnekalender bepaald voor welke doelgroepen we inzetten op educatie en campagnes.

In de regio wordt hard gewerkt aan het verbeteren van de verkeersveiligheid. Elk jaar weer zijn er vele infrastructuurprojecten die bijdragen aan een veiligere inrichting van de wegen en fietspaden.

In het RMP zijn alle projecten, die met een herinrichting de veiligheid verbeteren, opgenomen in het deelprogramma Verkeersveiligheid. Dit deelprogramma heeft dan projecten die bijdragen aan de inpassingen van zwaar verkeer, de veiligheid van de fietser verbeteren of gewoon een veilige weginrichting bewerkstelligen. Hiermee zijn alle projecten in beeld en houden we voor deze projecten de optie open om gebruik te maken van de mogelijke impulsregeling verkeersveiligheid van het Rijk in 2022.

Om te komen tot een prioritering voor de bijdrage van de provincie is het volgende gedaan:

- Eerste stap is de check op de uitvoeringstermijn van alle ingediende projecten
- Daarna prioritering op basis van de toets of het een aandacht weg of fietspad is, zoals opgenomen in het RVVP.

Met deze lijst komen we tot een investering van 25,7 miljoen euro in de regio. Nuance is dat een deel van deze investeringen mede toegerekend kunnen worden aan onderhoudskosten. Maar we kunnen wel concluderen dat er volop wordt geïnvesteerd in de regio op verkeersveilige

	<p>infrastructuur op de aandacht wegen en fietspaden. Wetende dat de provincie jaarlijks 6,4 miljoen euro bijdraagt aan infrastructurele maatregelen in heel Brabant, is het advies om een reële bijdrage te vragen voor het deelprogramma Verkeersveiligheid. We vragen €2.000.000,- bij te dragen aan het deelprogramma Verkeersveiligheid voor de maatregelen op infrastructuur.</p> <p>Met een toezegging van een bijdrage vanuit de provincie zal op basis van het deelprogramma per januari 2022 een expertteam, bestaande uit gemeenteambtenaren en provinciale experts, op basis van de op te stellen risico gestuurde analyse komen tot de programmering en meest effectieve verdeling van de provinciale bijdrage en inzet richting de impulsregeling van het Rijk.</p> <p>De mensgerichte maatregelen worden ondergebracht in de regionale campagne kalender verkeersveiligheid zoals opgenomen in het RVVP. Hiervoor willen we in de regio in 2022 voor 948.000 euro aan educatieprogramma's en campagnes wegzetten, hieronder vallen de educaties programma's BVL en TT en de doelgroepen zoals opgenomen in het RVVP. Om dit te kunnen vragen we een bijdrage van 758.000 euro aan de provincie, conform de 80%.</p> <p>Beoogde projecten en activiteiten</p> <p>De generieke en gebiedspecifieke opgaven die regio en provincie beide belangrijk vinden, zijn in het Regionale Mobiliteitsprogramma 2022-2025 opgenomen. Voor de regio West-Brabant zijn we bezig de inhoudelijke opbouw per deelprogramma verder vorm te geven. Dit doen we door van onderop verder te bouwen aan het Regionale Mobiliteitsprogramma vanuit de gebiedsgerichte werkwijze. Op basis van de aangeleverde "kansrijke projecten" tijdens de agenderingsfase is een Uitvoeringsprogramma 2022 opgesteld. Deze is hieronder verwerkt en vertaald.</p>
<p>Wijze van prioriteitstelling</p>	<p>Onderbouwing van het deelprogramma op basis van (toepassing van) het afweegkader Mobiliteit</p> <p>Het gebiedsteam heeft op basis van de aangedragen "kansrijke projecten" drie stappen van het Afweegkader doorlopen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Agenderen 2. Prioriteren 3. Programmeren <p><u>Stap 1: agenderen</u></p> <p>Vanuit de gebiedstafels zijn projecten van onderop opgehaald. Bij elke aanvraag is bepaald of de aanvraag past bij het gezamenlijke RMA en het RMP 2021-2024.</p> <p><u>Stap 2: prioriteren</u></p> <p>In een gezamenlijke werksessie zijn op basis van de projecten de samenhangende maatregelpakketten vastgesteld. De maatregelpakketten zijn bepalend om te prioriteren en hoe het bijdraagt aan de doelen ambities uit het RMA. Daarnaast is gekeken naar uitvoering in 2022.</p>

	<p>Naast de maatregelpakketten is op basis van de strategische hoofdlijn verkeersveiligheid van de provincie, gekozen om verkeersveiligheid apart te prioriteren en programmeren. De prioritering van de verkeersveiligheidsprojecten in gedaan aan de hand van het RVVP, zijn het aandachtsteken en passen ze binnen de campagne kalender. En is het uitvoering in 2022.</p> <p><u>Stap 3: programmeren</u></p> <p>Op basis van de projecten die in 2022 in uitvoering gaan en die in het RVVP als aandachtsweg/fietspad zijn opgenomen en/of onderdeel van de campagnekalender. De volgende stap is op basis van de risicoanalyse te komen tot programmeren voor de bijdrage van de provincie en richting de impulsregeling van het Rijk. Hiervoor organiseert de regio op een expertteam, waarbij de provincie verzocht wordt expertise bij te dragen.</p>
<p>Wijze van beschikbaar stellen</p>	<p>Regio en provincie spreken af:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De provinciale bijdragen in 2022 zullen per project worden verstrekt op aangeven van de deelprogrammatrekker • De deelprogrammatrekker is verantwoordelijk voor het volgen van de afgesproken procedures en het bepalen of aan de randvoorwaarden is voldaan • De provinciale bijdrage van is uitsluitend bedoeld ter medefinanciering van de kansrijke projecten waar relevant onder de voorwaarden zoals door de provincie gesteld • Het gebiedsteam neemt besluiten over de besteding van de provinciale bijdrage in unanimititeit.
Governance	
Organisatie deelprogramma	Betrokken organisaties
<p><i>Deelprogrammatrekker (ambtelijk):</i></p> <p>De uitvoering van het deelprogramma wordt gecoördineerd vanuit het gebiedsteam, via de deelnemende gemeenten in een expertteam. Gedurende het jaar blijft het gebiedsteam in samenwerking met de gebiedstafels en expertteam het deelprogramma updaten en door ontwikkelen. Gericht op het realiseren van de maatregelen. Dit betekent drie verschillende rollen voor het gebiedsteam:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het Gebiedsteam coördineert het halfjaarlijks updaten van het programma en voortgang melden. • Het Gebiedsteam is verantwoordelijk voor de doorontwikkeling van het Mobiliteitsprogramma naar een integraal meerjarig adaptief gebiedsgericht programma voor mobiliteit. • Het Gebiedsteam voert regie over de gebiedsgerichte realisatie van deelprogramma's - realisatie vindt gebiedsgericht in de focusgebieden plaats. 	<p><i>Op agendaniveau:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitwerking SPV rijk • Uitwerking Brabants verkeersveiligheidsplan • RVVP • Brabantse verkeersveiligheidsprogramma's BVL, TT en TT-projecten • Actieprogramma regio West-Brabant <p><i>Op projectniveau:</i></p> <p>Voornamelijk gemeenten en provincie in de uitvoering.</p> <p>Toelichting provinciale bijdrage:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De provinciale bijdrage is verdeeld in: <ul style="list-style-type: none"> • De bijdrageregeling • De fondsen voor projecten in het kader van gedeelde mobiliteit in West-Brabant

De deelprogramma's zijn gebiedsgericht. Onder regie van het gebiedsteam wordt georganiseerd op de verbinding van de shared services en met de deelgebieden, waarin van onderop wordt gebouwd aan de doorontwikkeling van het Mobiliteitsprogramma en de daarbij behorende uitvoeringsafspraken. Zolang er nog geen deelprogrammatrekkers zijn aangesteld zal het Gebiedsteam ook deze rol vervullen.							
Financieel - jaarschijf 2022							
Budget	Dekking - bijdrage gemeenten/regio		Dekking – bijdrage provincie	Dekking - bijdrage derden	Penvoerder		
Infraprojecten: € 25.726.330	€ 24.076.330		€ 1.650.000				
Mensgericht – € 948.707	€ 189.741		€ 758.966				
Onderzoek risicogestuurde aanpak - € 25.000	€ 5.000		€ 20.000				
Verantwoording							
Kwaliteitsborging	<ul style="list-style-type: none"> ○ Het kwaliteitsmanagement wordt binnen een half jaar nader uitgewerkt (door trekker en kwartiermakersteam). 						
Wijze van verantwoording van uitgaven	<ul style="list-style-type: none"> ○ De bijdrage van de provincie is een 'vast' (fixed) bedrag, voor zover bijdragen onder de bijdrageregeling vallen. ○ De wijze van verantwoording wordt binnen een half jaar uitgewerkt. Besluitvorming hierover volgt op de volgende ontwikkeldag. 						
Kansrijke projecten - jaarschijf 2022							
O = onderzoeken E = experimenten I = investeringen L = lobby	Soort project	Projectnaam + indiener +	Benodigd budget (totaal)	Dekking – Gevraagde bijdrage provincie	Dekking – bijdrage regio/gemeenten/derden*	Dekking bijdrage Rijk SPV impulsregeling	(Planning)
Toekomstbestendig Openbaar Vervoer		Bustransferium Curio Andel (Altena)	1.200.000				
		Veiligheid Dijkwegen (Altena)	1.600.000				
		Minder Hinder en Sluipverkeer aanpak kernen A27 (Altena) - Via SmartWayZ.NL	600.000				

	Strijbeekseweg (Alphen-Chaam)	490.000				
	Reconstructie Antwerpsestraat(weg) (Bergen op Zoom)	3.000.000				
	Graaf Hendrik III-laan (Breda)	1.800.000				
	Blauwe Keiweg/ Groot Ijpelaardreef (Breda)	350.000				
	Lange Bunder-Kanunnikstraat (Breda)	110.00				
	Ruiterboslaan (Breda)	3.200.000				
	Buitengebied 60 km/uur (Breda)	150.000				
	Allerheiligenweg-Marialaan (Breda)	3.000.000				
	Reconstructie Zeggelaan (Drimmelen)	935.000				
	Reconstructie Julianastraat Raamsdonksveer (Geertruidenberg)	400.000				
	Reconstructie Beethovenlaan - Kerklaan Raamsdonksveer (Geertruidenberg)	1.000.000				
	Verkeersremmende maatregelen kom Raamsdonk (Geertruidenberg)	140.000				
	Plaatsen verkeerslichten Zijlweg en verkeersveilig maken Achterste dijk (Geertruidenberg)	1.001.000				
	Reconstructie Heemraadsingel – Schanstraat (Geertruidenberg)	750.000				
	Reconstructie Burg. Holtroplaan (Oosterhout)	3.200.000				
	Afwaarderen St Martinusstraat (Rucphen)	698.000				
	Afwaarderen Noorderstraat te Sprundel (Rucphen)	900.000				

		Aanleg fietspad Gebrande Hoefstraat – kruising Rucphenseweg/ Bernhardstraat (Rucphen)	256.952				
		Aanleg ovonde Rucphenseweg, St. Martinusstraat – Bernhardstraat – De Leijkensweg (Rucphen)	745.378				
		Inrichten 60 km-zones (Zundert)	200.000				
Mensgericht		Campagnekalender 2022 (incl. BVL & TT)	948.707				
Risicoanalyse		Opdracht voor een regionale risicoanalyse	25.000				
Meerjarige doorkijk 2022 – 2023							
Zie Mobiliteitsprogramma (bijlage)							

Deelprogramma Vitaal Platteland

Omschrijving

Scope (omvang en reikwijdte)

Provincie Noord-Brabant en regio West-Brabant werken samen vanuit de Samenwerkingsagenda Mobiliteit. De aanleiding voor de Samenwerkingsagenda Mobiliteit is meervoudig en vraagt om een krachtenbundeling van regio en provincie om in samenhang én in samenwerking bij te dragen aan het mobiliteitssysteem van de toekomst. Samenhang is georganiseerd door opgaven waar de regio voor gesteld staat, centraal te zetten in deze mobiliteitsagenda. Die opgaven staan centraal en bepalen de gezamenlijke -strategische en integrale- koers en ambitie voor de mobiliteit voor de komende jaren. Samenwerking wordt georganiseerd in de uitvoering van de Samenwerkingsagenda. De uitvoering gaat via een programmatische samenwerking, waarin we vanuit de Samenwerkingsagenda steeds kijken welke focus, onderzoeken, experimenten en investeringsprojecten nodig zijn.

De Samenwerkingsagenda is de paraplu voor de samenwerking in de regio West-Brabant. Voor de meerjarige focus is het Regionaal Mobiliteitsprogramma. De uitvoeringsafspraken vormen het uitvoeringsprogramma en worden jaarlijks vertaald naar deelprogramma's. Met de deelprogramma's kan gebruik gemaakt worden van de bijdrageregeling van de provincie.

De Samenwerkingsagenda introduceert de gebiedsgerichte aanpak in West-Brabant. Vanuit vier focusgebieden organiseren we op de ambitie en opgaven waaraan mobiliteit kan bijdragen. Het Regionaal Mobiliteitsprogramma geeft prioriteit aan de opgaven waar vanuit mobiliteit de regio op organiseert.

Met de Samenwerkingsagenda Mobiliteit werken provincie en regio samen aan het Regionaal Mobiliteitsprogramma en bijbehorende afspraken over uitvoering, onderzoeken, experimenten en lobby. Het samenwerken is een ontwikkelproces, zo ook het product Regionaal Mobiliteitsprogramma 2022-2025 en het Uitvoeringsprogramma 2022.

Regionale opgaven

Vanuit de opgaven uit de samenwerkingsagenda werken we in West-Brabant aan het versterken en behouden van het economisch vestigingsklimaat. Mobiliteit draagt hieraan bij. We richten ons daarom op maatregelen die hieraan bijdragen. Voor mobiliteit is dit gespecificeerd in drie regionale opgaven:

1. Vergroten van de agglomeratiekracht van onze sterke steden.
2. Verbeteren van de bereikbaarheid van economische toplocaties en bedrijventerreinen.
3. Het behouden van een vitaal landelijk gebied.

De aankomende jaren zet de regio West-Brabant daarvoor in op de volgende drie mobiliteitspeerpunten:

1. West-Brabant heeft een betrouwbaar robuust multimodaal netwerk waar verkeer doorstroomt.
2. Gedeelde mobiliteit biedt reizigers keuze in comfortabel en snel openbaar vervoer.

3. Goederenvervoer is slim georganiseerd.

Hiervoor organiseert de Regio West-Brabant over vier strategische ontwikkellijnen, als rode draden:

- Verbinden
- Verslimmen
- Verduurzamen
- Veiligheid

Deze zijn randvoorwaardelijk bij de uitwerking en toepassing van de Samenwerkingsagenda Mobiliteit.

Van hieruit geeft het Regionaal Mobiliteitsprogramma 2022-2025 focus per gebiedsopgave waar West-Brabant op organiseert nu en richting de toekomst. Belangrijk uitgangspunt is dat de keuzes binnen het ruimtelijk en economisch domein direct invloed hebben op het handelingsperspectief van mobiliteit en de bereikbaarheid van de regio.

Daarom komen de keuzes voort uit de ruimtelijk economische ambities in de regio:

- De opschaling van de woningbouwproductie in het kader van de verstedelijkingsstrategie naar opgeteld een perspectief van circa 45.000 woningen tot 2030*.
- Kwalitatieve doorontwikkeling van en groei in economische toplocaties en bedrijventerreinen.

Daarnaast zijn er stevige opgaven in het mobiliteitsstelsel zelf, nu en in toekomst:

- Knelpunten in betrouwbare reistijd en verkeersveiligheid op het hoofdwegennet en het effect op het gebruik van het onderliggend wegennet.
- Groei van de goederenstromen in en door de regio.
- Verhoudingsgewijs veel autogebruik, ook in stedelijke gebied en op relatief korte verplaatsingen.
- Integrale Mobiliteitsanalyse 2021 (IMA-2021) ontwikkelingen van bereikbaarheids- en mobiliteitsopgaven op de netwerken.

Tegelijk zijn er meer kansen dan ooit om dit stevig aan te pakken:

- Vanuit het nationaal toekomstbeeld fiets
- De transitie naar gedeelde mobiliteit en de ontwikkeling van mobiliteitshubs
- Het toekomstbeeld OV 2040 met de zuidelijke hink-stap-sprong
- De minder hinder inzet voor rijkswegprojecten vanuit Rijk en gezamenlijke gemeenten
- Externe veiligheid spoor
- Het MIRT onderzoek en de aanpak Goederencorridor Zuid
- Het verslimmingsprogramma van Zuid-Nederland, SmartwayZ.NL
- Datagedreven werken

Gebiedsgericht organiseren

In de Regio West-Brabant kiezen we om de uitwerking van de Samenwerkingsagenda te organiseren vanuit vier focusgebieden met verschillende kenmerken en opgaven. De focusgebieden vragen ieder een andere uitwerking voor de regionale opgaven en de mobiliteitspeerpunten. Met de vier

focusgebieden organiseren we op de opgaven, niet op gemeentegrenzen of vanuit verkeersprojecten. Hiermee sorteren we voor op een opgavegerichte Samenwerkingsagenda die uitgaat van oplossend vermogen van maatregelen gericht op de gebiedsopgaven. Dit onderscheid betekent niet dat gemeenten in een bepaald focusgebied niet kunnen of mogen bijdragen aan doelstellingen in andere focusgebieden. Het is echt een onderscheid op basis van overeenkomstige kenmerken en kansen. De complementariteit tussen verschillende gebieden wordt geduid en uitgewerkt in het Uitvoeringsprogramma.

Bij de uitwerking gaat de regio gebiedsgericht te werk in vier focusgebieden:

- Noord-Zuid Corridor
- Internationale Knoop Breda
- Sterke stedenrij
- Vitaal Platteland

Verder is er gekozen om te prioriteren op een viertal samenhangende maatregelpakketten en een deelprogramma verkeersveiligheid. De samenhangende maatregelpakketten zijn:

- Toekomstbestendig Openbaar Vervoer
- Toekomstbestendige Bedrijventerreinen
- De Fietser Centraal
- Zwaar Verkeer

De uiteindelijke prioriteit voor uitvoering en onderzoek is hiermee gericht op deze onderwerpen.

Deelprogramma Vitaal Platteland

De kracht van ons vitale buitengebied zit in de economie, de leefkwaliteit en de mensen. We organiseren hierop via de aanpak vitaal buitengebied. Veel kan het buitengebied zelf, maar we zien dat het onlosmakelijk verbonden is met onze steden. En dat de afhankelijkheid van elkaar steeds groter wordt. Dit vraagt om goede verbindingen want er is veel uitwisseling. De toegang van stedelijke voorzieningen voor bewoners van het buitengebied is de belangrijkste focus voor de komende jaren. We moeten ervoor zorgen dat de onderlinge bereikbaarheid goed blijft. Met name de bereikbaarheid via klassiek openbaar vervoer per bus staat onder druk. De transitie naar gedeelde mobiliteit als onderdeel van het mobiliteitssysteem biedt kansen maar zal afhangen van keuzes en verantwoordelijkheden in de nieuwe concessie. Daarop hebben we goed te organiseren samen. Een alternatief waar we meer aandacht aan willen geven in de onderlinge bereikbaarheid is de fiets. Met alle nieuwe vormen van e-bikes kan de fiets een schielsprong maken maar dat vraagt passende voorzieningen en infrastructuur.

We zien twee concrete acties voor de korte termijn:

1. We blijven organiseren op gedeelde mobiliteit en de toepassing daarvan in ons buitengebied. De ontwikkeling van mobiliteitshubs is daarin essentieel evenals passend voor- en natransport.

2. We organiseren op de schaa sprong die de fiets moet maken in de onderlinge verbindingen, zowel rechtstreeks via snelle fietsroutes als via mobiliteitshubs van gedeelde mobiliteit. Dat betekent de komende jaren concrete investeringen in voorzieningen en infrastructuur. (zie ook het Nationaal Toekomstbeeld Fiets als het gaat om snelle, direct en veilige routes voor de komende jaren).

De Gebiedstafel Vitaal buitengebied is de bestuurlijke gesprekstafel waar de verbindingen worden gelegd en afspraken worden gemaakt. RWB voorziet in de verbinding met het RMP via het gebiedsteam dat de tafel ondersteunt.

Naast de projecten die onderdeel zijn van het deelprogramma voor het focusgebied Sterke Stedenrij, zijn er ook (boven)regionale opgaven. Deze opgaven zijn gebundeld tot shared services, het gaat om:

- De afspraken binnen SmartwayZ.NL die vertaald zijn in de Gebiedsgerichte aanpak West-Brabant voor Smart Mobility.
- De afspraken binnen Kleinschalig Collectief Vervoer voor de ontwikkeling van BravoSamen, als onderdeel van de transitie strategie naar Gedeelde Mobiliteit.
- De afspraken voor verkeersveiligheid vanuit fysieke maatregelen als wel de mensgerichte maatregelen.

Beoogd resultaat of effect

Mobiliteitsspeerpunt 1: Betrouwbaar multimodaal netwerk.

- Sluipverkeer op onderliggend wegennet tegengaan. Toenemende verkeersdruk, logistieke stromen en incidenten vergroten het aantal route keuzes over het onderliggende wegennet.
- Het verbeteren van de verkeersveiligheid met het oog op functiemenging van een relatief groot aandeel fietsverkeer (school en recreatie) en agrarisch verkeer.
- Bereikbaarheid van voorzieningen en bedrijventerreinen verbeteren. Blijvende dominantie van autoverkeer en piekbelasting tegengaan, ook multimodaal, zoals het stimuleren van werkgeversaankpakken.
- Bereikbaarheid van de regio voor loonwerkers en agrariërs verbeteren.
- Knelpunten verbeteren ten behoeve van de leefbaarheid en veiligheid.
- Functiemenging tegengaan op hoofdroutes voor de fiets en veel gebruikte recreatieve routes.
- Minder Hinder A27 gedragsbeïnvloeding tijdens werkzaamheden met inzet op structurele effecten.
- Inzetten op het gebruik van de fiets door het beter benutten en uitbreiden van bestaande netwerken.

Mobiliteitsspeerpunt 2: Gedeelde Mobiliteit.

- OV laagdrempelig en aantrekkelijk maken voor reizigers. Met name daar waar geen sterke OV-lijnen aanwezig zijn.
- Inrichten of verbeteren van lokale hubs.

In de doorontwikkeling Regionaal Mobiliteitsprogramma 2022-2025 aan de hand van de gebiedsgerichte werkwijze worden ook gezamenlijke indicatoren bepaald die vanuit een monitoring en evaluatie in beeld kunnen brengen op welke manier activiteiten, maatregelen en projecten kunnen bijdragen aan de opgaven en daaruit gedestilleerde mobiliteitsspeerpunten.

	<p>Beoogde projecten en activiteiten</p> <p>De generieke en gebiedspecifieke opgaven die regio en provincie beide belangrijk vinden, zijn in het Regionale Mobiliteitsprogramma 2022-2025 opgenomen. Voor de regio West-Brabant zijn we bezig de inhoudelijke opbouw per deelprogramma verder vorm te geven. Dit doen we door van onderop verder te bouwen aan het Regionale Mobiliteitsprogramma vanuit de gebiedsgerichte werkwijze. Op basis van de aangeleverde “kansrijke projecten” tijdens de agenderingsfase is een Uitvoeringsprogramma 2022 opgesteld. Deze is hieronder verwerkt en vertaald.</p>
<p>Wijze van prioriteitstelling</p>	<p>Onderbouwing van het deelprogramma op basis van (toepassing van) het afweegkader Mobiliteit</p> <p>Het gebiedsteam heeft op basis van de aangedragen “kansrijke projecten” drie stappen van het Afweegkader doorlopen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Agenderen 2. Prioriteren 3. Programmeren <p><u>Stap 1: agenderen</u></p> <p>Vanuit de gebiedstafels zijn projecten van onderop opgehaald. Bij elke aanvraag is bepaald of de aanvraag past bij het gezamenlijke RMA en het RMP 2021-2024.</p> <p><u>Stap 2: prioriteren</u></p> <p>In een gezamenlijke werksessie zijn op basis van de projecten de samenhangende maatregelpakketten vastgesteld. De maatregelpakketten zijn bepalend om te prioriteren en hoe het bijdraagt aan de doelen ambities uit het RMA. Daarnaast is gekeken naar uitvoering in 2022. Naast de maatregelpakketten is op basis van de strategische hoofdlijn verkeersveiligheid van de provincie, gekozen om verkeersveiligheid apart te prioriteren en programmeren.</p> <p><u>Stap 3: programmeren</u></p> <p>De projecten uit de maatregelpakketten zijn geprogrammeerd op basis van de uitvoering en passend binnen de lopende processen die de maatregelpakketten versterken. Lopende processen zijn de projecten en activiteiten die volgen uit acties en energie uit SmartwayZ.NL, onder andere Smart Logistics, Nationaal Toekomstbeeld Fiets, Gedeelde Mobiliteit met Bravo Same en BravoFlex, Mobiliteitshubs en Toekomstbeeld Openbaar Vervoer.</p>
<p>Wijze van beschikbaar stellen</p>	<p>Regio en provincie spreken af:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De provinciale bijdragen in 2022 zullen per project worden verstrekt op aangeven van de deelprogrammatrekker • De deelprogrammatrekker is verantwoordelijk voor het volgen van de afgesproken procedures en het bepalen of aan de randvoorwaarden is voldaan

	<ul style="list-style-type: none"> • De provinciale bijdrage van is uitsluitend bedoeld ter medefinanciering van de kansrijke projecten waar relevant onder de voorwaarden zoals door de provincie gesteld • Het gebiedsteam neemt besluiten over de besteding van de provinciale bijdrage in unanimititeit. 			
Governance				
Organisatie deelprogramma		Betrokken organisaties		
<p><i>Deelprogrammatrekker (ambtelijk):</i> De uitvoering van het deelprogramma wordt gecoördineerd vanuit het gebiedsteam, via de deelnemende gemeenten aan de gebiedstafel. Gedurende het jaar blijft het gebiedsteam in samenwerking met de gebiedstafels het deelprogramma updaten en door ontwikkelen. Gericht op het realiseren van de maatregelen. Dit betekent drie verschillende rollen voor het gebiedsteam:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het Gebiedsteam coördineert het halfjaarlijks updaten van het programma en voortgang melden. • Het Gebiedsteam is verantwoordelijk voor de doorontwikkeling van het Mobiliteitsprogramma naar een integraal meerjarig adaptief gebiedsgericht programma voor mobiliteit. • Het Gebiedsteam voert regie over de gebiedsgerichte realisatie van deelprogramma's - realisatie vindt gebiedsgericht in de focusgebieden plaats. <p>De deelprogramma's zijn gebiedsgericht. Onder regie van het gebiedsteam wordt georganiseerd op de verbinding van de shared services en met de deelgebieden, waarin van onderop wordt gebouwd aan de doorontwikkeling van het Mobiliteitsprogramma en de daarbij behorende uitvoeringsafspraken. Zolang er nog geen deelprogrammatrekkers zijn aangesteld zal het Gebiedsteam ook deze rol vervullen.</p>		<p><i>Op agendaniveau:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitwerking SPV rijk • Uitwerking Brabants verkeersveiligheidsplan • RVVP • Brabantse verkeersveiligheidsprogramma's BVL, TT en TT-projecten • Krachtenbundeling Smart Mobility Zuid-Nederland • Transitiestrategie Gedeelde Mobiliteit West-Brabant • Doorontwikkeling KCV • Actieprogramma regio West-Brabant • Mobiliteitsdeal Breda • Goederencorridor Zuid <p><i>Op projectniveau:</i> Voornamelijk gemeenten en provincie in de uitvoering.</p> <p>Toelichting provinciale bijdrage:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De provinciale bijdrage is verdeeld in: <ul style="list-style-type: none"> • De bijdrageregeling • De fondsen voor projecten in het kader van gedeelde mobiliteit in West-Brabant 		
Financieel - jaarschijf 2022				
Budget	Dekking - bijdrage gemeenten/regio	Dekking – bijdrage provincie	Dekking - bijdrage derden	Penvoerder
€ 14.002.952	€ 13.970.452	€ 52.500 - Bijdrage regeling		
		€ 433.254 -		

			Gedeelde mobiliteit				
Verantwoording							
Kwaliteitsborging	<ul style="list-style-type: none"> ○ Het kwaliteitsmanagement wordt binnen een half jaar nader uitgewerkt (door trekker en gebiedsteam). 						
Wijze van verantwoording van uitgaven	<ul style="list-style-type: none"> ○ De bijdrage van de provincie is een 'vast' (fixed) bedrag, voor zover bijdragen onder de bijdrageregeling vallen. ○ De wijze van verantwoording wordt binnen een half jaar uitgewerkt. Besluitvorming hierover volgt op de volgende ontwikkeldag. 						
Kansrijke projecten - jaarschijf 2022							
O = onderzoeken E = experimenten I = investeringen L = lobby	Soort project	Projectnaam + indiener +	Benodigd budget (totaal)	Dekking – Gevraagd bijdrage provincie	Dekking – bijdrage regio/gemeenten/derden*	Dekking – bijdrage Rijk SPV impulsregeling	(Planning)
Toekomstbestendig Openbaar Vervoer		Hubs (Tol, Kromme Nol, Hank en Nieuwedijk) (Altena)	195.000				
		Mobiliteitshub (Baarle-Nassau)	80.000				
		Introductie deelmobiliteit (Drimmelen)					
		Realisatie mobiliteitshub Dinteloord (Steenbergen)	15.000				
		Realisatie mobiliteitshub Steenbergen (Steenbergen)	125.000				
		Behoeftteonderzoek naar deelmobiliteiten Nieuw-Vossemeer (Steenbergen)	5.000				
		Behoeftteonderzoek naar deelmobiliteiten De Heen (Steenbergen)	5.000				
		Onderzoek en proef met deelmobiliteit op hublocaties (Steenbergen)	25.000				
		Gedeelde mobiliteit/ alternatief openbaar vervoer (Woensdrecht)	150.000				
Toekomstbestendige bedrijventerreinen		Minder hinder en sluipverkeer aanpak kernen A27 (Altena)	600.000				

		- Via SmartWayZ.NL					
De Fietser Centraal		Fietsverbindingen De F27 (Altena)	50.000				
		Slimme aanpak Smart Mobility (fiets en veren) (Altena) - Via SmartWayz.NL	200.000				
Overig		Proces bijdrage regio	200.000		Is voor over alle deelprogramma's		
Meerjarige doorkijk 2023 – 2025							
Zie Mobiliteitsprogramma (bijlage)							